

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१०९  
दिनांक:- २१/१२/२०१०

१. श्रीमती आढाव अलकादेवी लक्ष्मणराव : अपिलार्थी : पती प्रतिनिधी  
रा. पार्वती निवास, कोहार गल्ली, राहूरी,  
जि. अहमदनगर.

**विरुद्ध**

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित  
मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर,  
राहूरी, जि. अहमदनगर.

२. जन अपिलीय अधिकारी तथा :  
सचिव, राहूरी एज्युकेशन सोसायटी,  
राहूरी, जि. अहमदनगर.

प्रत्यक्षात : जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित  
शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद,  
अहमदनगर, जि. अहमदनगर.

**निर्णय**

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे  
दि. २१/११/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा  
अर्ज दिनांक २९/०५/२००८ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर,  
राहूरी यांच्याकडून त्यांच्या स्वतःबाबत पगारातून एप्रिल १४ ते एप्रिल १६ पर्यंत अनधिकृतपणे  
रक्कम कपात केल्याबाबतच्या माहिती मागितली आहे. अपिलार्थी यांनी त्यांच्या अर्जामध्ये या  
बाबतीत सविस्तर नमूद करून शिक्षण उपसंचालक, पुणे यांचे दिनांक १३/०२/२००८ चे  
आदेशानुसार कपातीची रक्कम परत करण्याबाबत काय कार्यवाही करणार आहात याबाबत, तसेच

याबाबत कारवाईची नक्कल प्रत मिळणेबाबत अशा दोन मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी या अर्जास दिनांक १२ जून २००८ चे पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद देवून माहितीपोटी ३९/- रुपये जमा करावे म्हणजे त्वरीत माहिती देता येईल असे कळविले आहे. तसेच त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०७/०८/२००९ अन्वये पुन्हा अपिलार्थी यांना फी भरण्याबाबत स्मरणपत्र दिले. अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक १३/०८/२००८ नुसार ( प्रत अपिलार्थी यांचेकडून प्राप्त) सेक्रेटरी, राहूरी एज्युकेशन सोसा., राहूरी यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपिलामध्ये अपिलाचे कारण असे नमूद केले की, नक्कल फी स्विकारली नाही व आवश्यक माहिती दिली नाही. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी या प्रकरणी दिनांक १०/११/२००९ रोजी सुनावणी घेतली आणि मुख्याध्यापक, बाल विद्या मंदिर, राहूरी, जि.अहमदनगर यांना दिनांक १२/११/२००९ रोजीच्या पत्रान्वये माहिती देण्याबाबत कळविले. शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी कोणतेही आदेश निर्गमित केल्याचे दिसून येत नाही. या अपिलाच्या सुनावणीनंतर माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी, जि.अहमदनगर यांनी दिनांक ३०/११/२००९ चे पत्रान्वये शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना असे कळविले की, अपिलार्थीना नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने माहिती देण्यात आली होती. तथापि नोंदणीकृत टपाल स्विकारले नाही त्यामुळे माहिती हवी असल्यास प्रत्यक्ष भेटून प्राप्त करु शकतात असे त्यांना कळविले. तेसच मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २९/०९/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना असे कळविले आहे की, दिनांक २३/०९/२००८ रोजी द्वितीय अपिलाची सुनावणी मुख्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, महाराष्ट्र राज्य यांच्यासमोर झाली त्या निर्णयानुसार माहिती देण्यात येत आहे.

दिनांक २३/०९/२००८ रोजी मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी घेतलेली सुनावणी ही याच विषयावरील अपिलार्थी यांच्या दुस-या दिनांक २४/०२/२००६ रोजीच्या अर्जाबाबत आहे. तथापि दोन्ही अर्जातील विषय एकच दिसतो आणि या आदेशाच्या विवेचनामध्ये असे नमूद केले आहे की, सदर प्रकरणी आवश्यक ती माहिती अपिलार्थी यांना मिळाली असल्याचे दिसून येते. त्यामुळे अपील निकाली काढण्यात येत आहे. मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांचे दिनांक २९/०९/२००९ च्या अपिलार्थीना लिहिलेल्या पत्रात असे नमूद केले आहे की, अपिलार्थी यांना पूर्वी

दिनांक १४/०६/२००६ रोजी माहिती देण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे ५ व्या वेतन आयोगाचा फरक व बोनस यांचे देयक शिक्षणाधिकारी, वेतन पथक, अहमदनगर यांच्याकडे दिनांक १४/०६/२००६ रोजी सादर केल्याबाबतही कळविले आहे. सदरचे दिनांक २९/०९/२००९ चे पत्र अपिलार्थीस युपीसीने पाठविले असून पोस्टाच्या दाखल्याची प्रत मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी दाखल केली आहे. प्राथमिक शिक्षणाधिकारी, राहूरी नगरपालिका, शिक्षण मंडळ, राहूरी यांच्या आदेशानुसार मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी अपिलार्थीना त्यांचे पत्र दिनांक १९/१२/२००८ अन्वये पुन्हा माहिती पाठविली आहे. हे पत्र रजिस्टर पोष्टाने पाठविले असून याबाबतचीही दिनांक २९/१२/२००८ ची पोहच पावतीची झेरॉक्स प्रत सादर केली आहे.

या प्रकरणाबाबत राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ औरंगाबाद यांच्यासमोर दिनांक १८ जुलै, २००९ रोजी सुनावणी झाली आहे. ही सुनावणी दिनांक १८/१२/२००८ रोजी नोंदविलेल्या द्वितीय अपिलाच्या संदर्भात आहे. अपिलार्थीनी त्यांचे मूळ अर्जावर दोन द्वितीय अपिले केलेली दिसतात. (आज सुनावणीसाठी असलेले दिनांक २९/०१/२०१० चे अपील व दिनांक ०८/०७/२००९ रोजी आयोगाकडे सुनावणी झालेले दिनांक १८/०२/२००८ चे दुसरे अपील) राज्य माहिती आयुक्त, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी हे अपील निकाली काढले असून त्या निर्णयामध्ये असे नमूद केले आहे की, शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी प्रथम सुनावणी घेवून आदेश पारित करावेत. मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी दिनांक ३०/११/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना पुन्हा नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने माहिती दिली पण हे पोहचदेय नोंदणीकृत टपाल अपिलार्थीनी स्विकारले नाही. या पोहचदेय नोंदणीकृत टपालाच्या पाकीटाची झेरॉक्स प्रत मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी दाखल केली आहे. त्यावर पोस्टमनचा असा शेरा आहे की, "Refused, returned to sender"

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थीचे प्रतिनिधींनी असा खुलासा केला की, सद्यस्थितीत त्यांना कपातीची रक्कम मिळाली आहे. त्यामुळे आता त्यांची तक्रार दूर झाली आहे व अन्यायही दूर झालेला आहे. एकाच प्रकरणी आयोगाकडे पूर्वी दोन वेळा सुनावणीसाठी वेगवेगळे अर्ज का केले याबाबतचा स्पष्ट खुलासा अपिलार्थीचे प्रतिनिधी करू शकले नाहीत. अजुनही त्यांचे म्हणणे होते

की, मुद्दा क्र.२ ची माहिती त्यांना मिळाली नाही व त्यांनी आज ती माहिती स्विकारण्याची तयारी दर्शविली. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांना ती माहिती आज समक्ष दिली. अपिलार्थी त्यांच्या इतर अर्जाबाबत बोलत राहिले व मुख्याध्यापिका यांच्या विरुद्ध तक्रारी करत राहिले. त्यांना विषय सोडून न बोलण्याबाबत वारंवार प्रतिबंध करावा लागला. त्यांची अशीही मागणी होती की, अन्य एका प्रकरणात जन माहिती अधिका-यांना दंड झालेला आहे तसाच दंड या प्रकरणी व्हावा. अपिलार्थी यांनी लेखी युक्तीवाद दाखल केला आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अधिनियमाच्या कलम ५(१) अन्वये विहित मुदतीत अपिलार्थीना त्यांचे पत्र दिनांक १२/०६/२००८ नुसार माहितीपोटी रु.३९/- भरण्याबाबत कळविले आहे. त्यांनी आजही फी भरणा केलेली नाही. दरम्यानच्या काळात याच प्रकरणी मुख्य माहिती आयुक्त याच्याकडे सुनावणी झाली. त्यांनी सुनावणीच्या वेळी तोंडी आदेशित केल्याप्रमाणे माहितीची प्रत अपिलार्थी यांना नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने पाठविली. तद्दनंतर प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या सुनावणी प्रमाणेही माहितीची प्रत अपिलार्थी यांना नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने पाठविली. तसेच प्रशासकीय अधिकारी, राहूरी नगरपालिका शिक्षणमंडळ, राहूरी यांच्या आदेशानुसार पुन्हा माहिती नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने पाठविली. त्यांनी नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने पाठविलेली ही तिनही पाकीटे पोष्टाकडून परत आल्याबाबत व त्यावरील पोष्टाकडून परत केल्याबाबतची सही व शिक्का दाखविला तसेच रजिष्टर पोष्टाची पावतीही दाखल केली. तसेच अपिलार्थीना माहिती पाठविल्याबाबत वेळोवेळी त्यांनी वरिष्ठ अधिकारी यांनाही कोणत्या पत्राने माहिती पाठविली याचा तपशिल कळविला आहे. जन माहिती अधिकारी यांनीही त्यांचा लेखी खुलासा दाखल केला आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, उपरोक्त विवेचन तसेच अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी, तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी यांची अपिलार्थीस माहिती देण्याची तयारी आहे. त्यांनी माहिती वेळोवेळी नोंदणीकृत पोहचदेय टपालाने पाठविली आहे. परंतु अपिलार्थीनीच माहिती

स्विकारलेली नाही. अशाप्रकारे जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ केल्याचे आढळून येत नाही. त्यामुळे उपरोक्त विवेचन पाहता अपिलार्थीचे अपिल निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

### आदेश

- अपील क्र. १०९/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

- श्रीमती आढाव अलकादेवी लक्ष्मणराव, रा. पार्वती निवास, कोहार गल्ली, राहूरी, जि. अहमदनगर.
  - जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहूरी, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
  - जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/११०  
दिनांक:- २१/१२/२०१०

१. श्री.देशमुख मोईन अब्दूल लतिफ : अपिलार्थी : उपस्थित  
घर नं.१०/८, गजानन हौसिंग सोसायटी,  
(जुना मुकुंद नगर) औरंगाबाद रोड, अहमदनगर,  
जि. अहमदनगर.

**विरुद्ध**

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित  
गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.),  
जिल्हा परिषद, अहमदनगर, जि. अहमदनगर.
२. जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित  
शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद,  
अहमदनगर, जि. अहमदनगर.

**निर्णय**

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद कार्यालयाकडे दि.१९/११/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दिनांक २०/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.) यांचे कार्यालय, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडून जिल्हा परिषद प्राथमिक उर्दू शाळा, फकीरवाडा (गोविंदपूरा) व अलमगीर उर्दू शाळा यांच्या संबंधातील व इतर एकुण २ मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. अपिलार्थी यांनी त्यांच्या अर्जात या दोन शाळांमध्ये जानेवारी २००९ ते आजपर्यंतच्या दिनांकापर्यंत असणारे विद्यार्थी-विद्यार्थिनींची संख्या, त्यांच्या हजेरी पत्रकांच्या झेरॉक्स प्रती, शिक्षक व शिक्षिकांची संपूर्ण माहिती मागितली आहे. तसेच मुद्दा क्र.२ मध्ये नगर तालुक्यात सन १९४० यापूर्वीच्या शाळांची (मराठी-उर्दू माध्यम) यादी मिळण्याबाबतची माहिती आहे. अपूर्ण माहिती

मिळाली म्हणुन अपिलार्थींनी त्यांचा अर्ज दिनांक १९/११/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. त्यामध्ये असा उल्लेख आहे की, मुद्दा क्र.१ मधील अलमगीर उर्दू शाळेतील शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी - ते त्या शाळेत कधीपासुन आहेत ही माहिती प्राप्त झालेली नाही.

आज सुनावणीच्या विशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अलमगीर उर्दू शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या हजेरी पत्रकांच्या प्रती प्राप्त झाल्या. तथापि शिक्षकांची माहिती प्राप्त नाही. तसेच फकीरवाडा उर्दू शाळेच्या विद्यार्थ्यांची संख्या व हजेरीपत्रकाची माहिती प्राप्त झालेली नाही. तसेच मुद्दा क्र.२ बाबत सारोळा बद्दी व मदडगांव या दोन शाळांबद्दल संबंधित मुख्याध्यापकांनी कळविले आहे. १९४० पूर्वीच्या इतर शाळांबद्दल माहिती अप्राप्त आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर उपस्थित आहेत. त्यांनी असा युक्तीवाद केला की, आज या अपीलाची सुनावणी आहे ही बाब ते आज नाशिकमध्ये आल्यानंतर (दुस-या अपीलाच्या सुनावणीसाठी) समजले. त्यामुळे या प्रकरणाची पूर्ण माहिती आता त्यांच्याकडे उपलब्ध नाही. तथापि त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांनी मुद्दा क्र.२ मध्ये १९४० पूर्वीची माहिती मागितली आहे. सन १९६२ पासून जिल्हापरिषद अस्तित्वात आली, त्या अगोदर लोकल बोर्ड होते. त्यामुळे १९४० पूर्वीची माहिती ही लोकल बोर्डाच्या काळातील व ब-याच वर्षांपूर्वीची असल्याने ती त्यांच्या कार्यालयात उपलब्ध होणार नाही. तसेच जिल्हा परिषद शाळांमध्ये संबंधित मुख्याध्यापक हे जन माहिती अधिकारी असतात व तालुका गट शिक्षणाधिकारी हे प्रथम अपिलीय अधिकारी असतात. त्यामुळे अपिलार्थींनी मागितलेली माहिती ही प्रत्यक्षात शाळांच्या मुख्याध्यापकांकडे उपलब्ध असते.

आयोगाकडे उपलब्ध कागदपत्रे तपासली असता, असे दिसून येते की, हे अपील अपिलार्थींच्या दिनांक २०/१०/२००९ रोजीच्या मूळ अर्जाबाबतचे आहे. याच दिनांक २०/१०/२००९ च्या मूळ अर्जावर अपिलार्थी यांनी दिनांक १५/०१/२०१० चे अर्जा नुसार दोन द्वितीय अपिले आयोगाकडे दाखल केली आहेत. त्यापैकी एका द्वितीय अपीलावर (आयोगाकडे दिनांक १९/०१/२०१० रोजी प्राप्त) ही सुनावणी संबंधितांना नोटीसा पाठवून आज रोजी ठरविण्यात आली आहे. तथापि अपिलार्थी यांचे दिनांक १५/०१/२०१० चा दुस-या अपील अर्जाची झेरॉक्स प्रत आयोगाकडे दाखल झाल्याने अपिलार्थींना आयोगाकडून दिनांक ०३/०२/२०१० चे पत्रानुसार

कळविले की, अपील दाखल करतेवेळी मूळ प्रतीवर रु.२०/- चा कोर्ट फी स्टॅम्प लावून पाठवून द्यावा. यावर अपिलार्थीनी पुन्हा फेरसादर केलेला अपील अर्ज आयोगाकडे दिनांक १६/०२/२०१० रोजी प्राप्त झाला आहे. या अपील अर्जावर संबंधितांना नोटीसा पाठवून (अपील क्र.१२६/२०१०) अपीलाची सुनावणी अहमदनगर येथे दिनांक २४/१२/२०१० रोजी निश्चित केली आहे. ही दिनांक २४/१०/२०१० रोजीची सुनावणी अहमदनगर येथे स्वतंत्रपणे घेण्यात येईल. तथापि अपिलार्थीनी त्यांच्या दिनांक २०/१०/२००९ च्या मूळ अर्जावर दोन वेळा आयोगाकडे द्वितीय अपिले दाखल केलेली असल्याने तसेच प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १९/११/२००९ रोजी दोन प्रथम अपीले दाखल केलेली असल्याने व दुस-या अर्जाबाबत अहमदगर येथे दिनांक २९/१२/२०१० रोजी सुनावणी घेण्यात येणार असल्याने, उपरोक्त विवेचन पाहता हा अपील अर्ज निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

### आदेश

१. अपील क्र. ११०/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक  
दिनांक      २१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)  
राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री.देशमुख मोईन अब्दूल लतिफ, घर नं.१०/८, गजानन हौसिंग सोसायटी,  
(जुना मुकुंद नगर) औरंगाबाद रोड, अहमदनगर, जि. अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर,  
जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर,  
जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१०१ /२०१०  
दिनांक :- २१.१२.२०१०

श्री. देशमुख पोईन अब्दुल लतीफ : अपिलार्थी : उपस्थित  
रा. घर नं. १०/८, गजानन हाऊसिंग सोसायटी,  
(जुना मुकूंद नगर), औरंगाबाद रोड,  
अहमदनगर ४१४ ००९

### विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : प्रतिनिधी उपस्थित  
तहसीलदार (पुरवठा)  
विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिक
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित  
उप आयुक्त (पुरवठा),  
विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिक

### निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोग औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि. ०२/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६(१) नुसार जन माहिती अधिकारी उप आयुक्त (पुरवठा) कार्यालय नाशिक यांचेकडून अर्ज दि. १६/०९/२००९ अन्वये अपीलार्थीनी स्वतः दि. २५/०७/२००९ रोजी केलेल्या तक्रार अर्जावर झालेल्या कार्यवाहीची माहिती मागितली आहे. हा तक्रार अर्ज सावेडी भागातील बिशप लॉर्ड कॉलनी येथे मंजूर करण्यात आलेल्या केरोसीन दुकानाबाबत आहे. जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार (पुरवठा), विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिक यांना त्यांचे पत्र दि. ०५/१०/२००९ नुसार प्रथम प्रतिसाद देऊन अपिलार्थी यांना असे कळविले की, अपिलार्थीचा दि. २५/०७/२००९ चा अर्ज त्यांचेकडील पत्र दि. ०६/०८/२००९ अन्वये जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर यांचेकडे

चौकशीसाठी पाठविण्यात आला आहे. या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. १९/१०/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (पुरवठा), नाशिक यांचेकडे दिशाभुल करणारी माहिती मिळाली असे कारण नमूद करून प्रथम अपील दाखल केले. तसेच अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या अपीलामध्ये दिशाभुल करणारी माहिती मिळाली असे नमूद केले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी यांचे प्रतिनिधी यांनी असा युक्तिवाद केला की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना माहिती अधिकार अधिनियम कलम ७(१) नुसार विहीत मुदतीत प्रतिसाद देवून दि. ०५/१०/२००९ चे पत्रानुसार आवश्यक ती माहिती दिली आहे. हे पत्र नोंदणीकृत टपालाने पाठविले असुन पोस्टाच्या दाखल्याची प्रत सुनावणीच्या दिवशी दाखल केली. दि. २५/०७/२००९ च्या तक्रार अर्जावर चौकशी पूर्ण झाल्याबाबत त्यांच्याकडे माहिती नाही. जन अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (पुरवठा), विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिक यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थी यांना माहिती वेळेवर पुरवली आहे. तसेच, जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांचेकडे चौकशी झाली आहे, तथापी, सद्यस्थितीत अहवालाची प्रत त्यांचेकडे उपलब्ध नाही. जन अपिलीय अधिकारी यांनी पूढे असाही युक्तिवाद केला की, प्रथम अपील अर्जाला कोर्ट फी स्टॅम्प लावला नसल्याने तो अर्ज अपिलार्थीना त्यांचे पत्र दिनांक ३१/१०/२००९ नुसार परत करण्यात आला व त्या प्रित्यर्थची रजिस्टर्ड पोच आज दाखल केली. अपिलार्थी यांनी पुन्हा अपील दाखल न केल्याने सुनावणी होऊ शकली नाही. तसेच जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर यांनी अपिलार्थी यांना याच विषयावरील त्यांचे दिनांक ११/०६/२००९ चे अर्जास अनुसरून त्यांचे पत्र दि. २६/०६/२००९ नुसार बिशप लॉईड कॉलनी, सावेडी येथे मंजूर करण्यात आलेल्या किरकोळ केरोसिन परवान्याबाबतच्या मूळ संचिकेतील एकुण १४५ पानांची माहिती देण्यात आली आहे, सदर ठिकाणी परवाना मंजूर करणेबाबत शासन निर्णयातील विहीत तरतूदीनुसारच कायवाही करणेत आली आहे, तरी या प्रकरणी परवाना मंजूरीचे कार्यवाहीबाबत काही आक्षेप असल्यास अपिलार्थी केरोसीन डिलर लायसंसिंग ऑर्डर, १९७९ प्रमाणे उप आयुक्त (पुरवठा) यांचे कडे रितसर अपील दाखल करू शकतात. आज अपिलार्थी यांना प्रथम अपिलीय सुनावणी होण्यासाठी योग्य त्या कागदपत्रांची पूर्तता करण्याबाबत कोर्ट फी स्टॅम्प लावून अर्ज करण्याबाबत भविष्यात काळजी घ्यावी अशी सूचना

देण्यात आली.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तिवाद तसेच उपरोक्त विवेचन पाहता असे आढळून येते की, अपिलार्थी यांना जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम तरतुदी नुसार विहीत मुदतीत प्रतिसाद देऊन उपलब्ध माहिती योग्य प्रकारे पुरविली आहे. अशा परिस्थितीत अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

### आदेश

अपील क्रमांक १०१/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

( मा. हि. शहा )

राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री. देशमुख मोईन अब्दुल लतीफ, रा. घर नं. १०/८, गजानन हाऊसिंग सोसायटी, (जुना मुक़ूद नगर), औरंगाबाद रोड, अहमदनगर ४१४ ००१
२. जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार (पुरवठा) विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (पुरवठा), विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१०३/  
१०४/१०५ व १०६/२०१०  
दिनांक :- २१.१२.२०१०

श्री. दिलीपराव नायकू थोरात  
रा. मु.पो.कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव,  
जि.अहमदनगर.

: अपिलार्थी : उपस्थित

### विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा  
ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत कोळेपवाडी,  
ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर.

: प्रतिवादी : उपस्थित

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा  
गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती,  
कोपरगांव, ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर

: प्रतिनिधी

उपस्थित

### निर्णय

#### अपील क्र.१०३/२०१०

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोग औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि.  
१२/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २६/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव यांच्याकडून सन २००५ ते २००८ पर्यंतच्या आर्थिक वर्षातील घनकचरा/गटर व नाला सफाई तसेच काट्या तोडल्याबाबतची तपशिलवार एकुण ५ मुद्द्यांवर माहिती मागितली आहे. माहिती व्यक्तीशः हवी आहे असे मूळ अर्जात नमूद केले आहे. जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १७/११/२००९ नुसार अपिलार्थीच्या अर्जास प्रतिसाद देवून विषयांकित माहिती तयार

असुन सदर माहितीची १७० पृष्ठे यासाठी रु.३४०/- व ४२ पृष्ठांसाठी रु.१६८/- असे एकुण रु.५०८/- चा भरणा करून माहिती घेवून जाणेबाबत पत्र दिले. या पत्रावर दिनांक २०/११/२००९ ची अपिलार्थी यांची पोच/स्वाक्षरी उपलब्ध आहे. तथापि अपिलार्थी यांनी, मूळ अर्जाची दखल घेण्यात आली नाही असे कारण दर्शवून त्यांचा अर्ज दिनांक २६/११/२००९ नुसार (पंचायत समिती कार्यालयात प्राप्त दिनांक २७/११/२००९) जन अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालय, कोपरगांव यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या अर्जामध्ये "अपीलाची सुनावणी घेण्यात आली नाही" असे कारण दर्शवून अपील दाखल केले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, माहिती प्राप्त झालेली नाही. दिनांक २०/११/२००९ रोजी रकमेचा भरणा करण्याचे पत्र प्राप्त झाले असुन त्या पत्रावर अपिलार्थीची सही आहे ही बाब ते नाकारत नाहीत. त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, ते १७ जानेवारी २०१० रोजी कार्यालयात गेले असता त्यांना माहिती प्राप्त झाली नाही. जन अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी विस्तार अधिकारी (कृषि) हे आज सुनावणीसाठी उपस्थित आहेत. गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, कोपरगांव यांनी ते सुनावणीसाठी हजर राहू शकत नसल्याबाबत कोणतेही पत्र दिलेले नाही. तसेच कोणताही लेखी युक्तीवाद दाखल केलेला नाही. अपिलार्थीच्या म्हणण्यानुसार गट विकास अधिकारी यांनी अपील अर्जावर ४५ दिवसात सुनावणी घेणे आवश्यक होते. तथा अपिलीय अधिकारी यांच्या दिनांक १८/०१/२०१० च्या निर्णयावरुन असे दिसून येते की, दिनांक २३/१२/२००९ रोजी सुनावणी ठेवण्यात आली होती. परंतु अपिलार्थीनी दिनांक २२/१२/२००९ रोजी अर्ज देवून पुढील तारखेची मागणी केली. त्यानुसार १५/०१/२०१० रोजी सुनावणी ठेवली. अपिलार्थीनी माहितीचे शुल्क भरून माहिती प्राप्त करून घेण्यासाठी कार्यालयात गेले असता अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे माहिती पूर्ण नसल्यामुळे अपिलार्थीनी माहिती स्विकरली नाही असे या निर्णयात नमूद आहे. तसेच अपिलीय अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (कृषि), पंचायत समिती कोपरगांव यांच्या या दिनांक १८/०१/२०१० च्या आदेशात असेही नमूद केले आहे की, ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी अपिलार्थी यांनी त्यांच्या अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे माहिती विनाशुल्क ७

दिवसात देण्यात यावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी असा युक्तीवाद केला की, या अपिलाच्या सुनावणीनंतर जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक ०५/०२/२०१० रोजी शिपायामार्फत माहिती अपिलार्थी यांच्या घरी पाठविली. त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याबाबत शिपायाच्या जबाबाची प्रत त्यांनी हजर केली. त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, सदरहू माहिती तदनंतर रजिष्टर पोष्टाने पाठविली असता त्या पाकीटावर "सदर मालक स्विकारत नाही सबब मूळ मालकास परत" असा शेरा मारुन सदरहू पाकीट परत आल्याचे जन माहिती अधिकारी यांनी समक्ष दाखविले. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असे सांगितले की, हे पाकीट दिनांक ०८/०२/२०१० रोजी पाठविण्यात आले असून त्यामध्ये २७/०१/२०१० चे पत्र समाविष्ट आहे. या पत्रासोबत ३५७ पानांची माहिती अपिलार्थीना विनामूल्य पाठविण्यात आली होती.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद व उपरोक्त विवेचनावरून असे आढळून येते की, अपिलार्थी यांनी व्यक्तीशः माहिती मागितली असल्याने ते प्राप्त करण्याची जबाबदारी अपिलार्थी यांच्यावर आहे. ते जरी माहिती घेण्यासाठी कार्यालयात गेले असे सांगत असले तरी ते प्रत्यक्ष कार्यालयात गेल्याबाबत व जन माहिती अधिकारी यांची भेट घेतल्याबाबत ते कोणताही पुरावा दाखल करू शकले नाहीत. अपिलार्थी यांनी आज सुनावणीच्या दिवशी कोणतेही लेखी निवेदन दाखल केलेले नाही. या प्रकरणी अपिलार्थी यांनी पैसे भरण्यासाठी टाळाटाळ केली असल्याचे सिद्ध होत आहे. तसेच अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या निर्णयात अपिलार्थीने माहितीपोटीचे शुल्क भरल्याचे चुकीचे नमूद केले आहे व जन माहिती अधिकारी यांची चुक नसतांनाही विनामूल्य माहिती देण्याचे आदेशित केल्याचे दिसून येते.

आज सुनावणीच्या दिवशी गट विकास अधिकारी तथा जन अपिलीय अधिकारी उपस्थित नसल्याने त्यांच्या अनुपस्थितीबाबत संबंधितांना समज देण्यासाठी या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे पाठवावी. तसेच तत्कालिन अपिलीय अधिकारी यांनी योग्यप्रकारे आदेश पारीत केलेले नाहीत याबाबीचीही नोंद मुख्य

कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी. एकंदरीत जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी विहित वेळेमध्ये माहिती देण्याचा प्रयत्न केला असल्याचे दिसते. अपिलानंतर शिपायामार्फत घरी माहिती पाठवून तदनंतर पोहचदेय नोंदणीकृत टपालाद्वारे माहिती पाठवून देण्यासाठी प्रयत्न केले आहेत. अपिलार्थी यांनी माहिती स्विकारली नसल्याचे या प्रकरणी स्पष्ट होत आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ केल्याचे दिसून येत नाही. तरी जन माहिती अधिकारी यांना आदेशित करण्यात येते की, हे आदेश प्राप्त होताच, शिपायामार्फत ७ दिवसात ही माहिती अपिलार्थी यांना सशुल्क उपलब्ध करून द्यावी.

### अपील क्र.१०४/२०१०

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोग औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि. १२/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २७/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव यांच्याकडून सन २००७ ते ३०/१०/२००९ कालावधित ग्रामपंचायतीतील झालेल्या ग्रामसभा, सदर बैठकीस घेण्यात आलेले निर्णय वगैरे माहिती मागितली आहे. माहिती व्यक्तीश: हवी आहे असे मूळ अर्जात नमूद केले आहे. जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २०/११/२००९ नुसार अपिलार्थीच्या अर्जास प्रतिसाद देऊन, अपिलार्थीनी मागितलेली माहिती तयार असून सदर माहितीपोटी रु.१४७०/- चा भरणा करण्याबाबत सविस्तरपणे कळविले. अपिलार्थी यांनी या रकमेचा भरणा केल्याचे दिसून येत नाही. हे पत्र प्राप्त झालेबाबत दिनांक २१/११/२००९ ची अपिलार्थी यांची पोच/स्वाक्षरी उपलब्ध आहे. तथापि अपिलार्थी यांनी पैसे भरलेले नाहीत असे उपलब्ध कागदपत्रांवरुन दिसून येते. अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक २७/११/२००९ नुसार जन अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालय, कोपरगांव यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. यामध्ये असे नमूद केले आहे की, प्राप्त होणारी माहिती अर्जाशी सुसंगत नाही व खोटी माहिती प्रदान करण्याचा प्रयत्न आहे. तसेच चुकीची फी आकारणी केली आहे. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (कृषि),

पंचायत समिती कोपरगांव यांनी या अपील अर्जावर दिनाक २३/१२/२००९ रोजी सुनावणी ठेवली. तथापि अपिलार्थी यांनी दिनाक २२/१२/२००९ रोजी अर्ज देवून पुढील तारीख मिळण्याबाबत मागणी केली. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना रु.१४७०/- चा भरणा करून माहिती प्राप्त करून घेण्याबाबत कळविले असल्याचा उल्लेख निर्णयात आहे. तसेच या निर्णयात असेही नमूद केले आहे की, अपिलकर्ता हे माहिती घेण्यासाठी माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात उपस्थित झाले, तथापि माहितीमध्ये खाडाखोड केली असल्यामुळे ती त्यांनी स्विकारली नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी ७ दिवसात अपिलार्थी यांना विनामूल्य माहिती पुरवावी असे अपिलीय अधिकारी यांनी आदेशित केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, माहिती प्राप्त झालेली नाही. अपिलार्थीना शिपायामार्फत पाठविलेले दिनांक २०/११/२००९ रोजीचे रकमेचा भरणा करण्याचे पत्र प्राप्त झाले असुन त्या पत्रावर अपिलार्थीची सही आहे ही बाब अपिलार्थी नाकारत नाहीत. अपिलार्थीने पुढे असा युक्तीवाद केला की, ते १७ जानेवारी २०१० रोजी कार्यालयात गेले असता त्यांना माहिती प्राप्त झाली नाही. तथापि जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, कोळपेवाडी यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशानुसार अपिलार्थी यांना शिपायामार्फत दिनांक ०५/०२/२०१० रोजी माहिती समक्ष पाठविली आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी विस्तार अधिकारी (कृषि) हे आज सुनावणीसाठी उपस्थित आहेत. गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, कोपरगांव यांनी ते सुनावणीसाठी हजर राहू शकत नसल्याबाबत कोणतेही पत्र दिलेले नाही. तसेच कोणतेही म्हणणे दाखल केलेले नाही. अपिलार्थीच्या म्हणण्यानुसार गट विकास अधिकारी यांनी अपील अर्जावर ४५ दिवसात सुनावणी घेणे आवश्यक होते. गट विकास अधिकारी यांच्या दिनांक १८/०१/२०१० च्या निर्णयावरून असे दिसून येते की, दिनांक २३/१२/२००९ रोजी सुनावणी ठेवण्यात आली होती. परंतु अपिलार्थीनी दिनांक २२/१२/२००९ रोजी अर्ज देवून पुढील तारखेची मागणी केली. त्यानुसार १५/०१/२०१० रोजी सुनावणी ठेवली. अपिलार्थीनी माहिती प्राप्त करून घेण्यासाठी कार्यालयात गेले असता माहितीमध्ये खाडाखोड असल्याने अपिलार्थीनी माहिती स्विकारली नाही असे या निर्णयात नमूद आहे. अपिलीय अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (कृषि), पंचायत समिती कोपरगांव यांच्या या दिनांक १८/०१/२०१० च्या आदेशात

नमूद केले आहे की, ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी अपिलार्थी यांना त्यांच्या अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे माहिती विनाशुल्क ७ दिवसात देण्यात यावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपिलाच्या सुनावणीनंतर जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक ०५/०२/२०१० रोजी शिपायामार्फत माहिती अपिलार्थी यांच्या घरी पाठविली. त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याबाबत शिपायाच्या जबाबाची प्रत त्यांनी आयोगास सादर केली. यात असा जबाब आहे की, माहिती अधिकार अधिनियम अर्ज दिनांक २७/१०/२००९ नुसारची माहिती अपिलार्थी यांच्या घरी घेवून गेलो असता त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याने हा जबाब लिहून दिला आहे. तदनंतर दिनांक ०२/०२/२०१० चे पत्र माहितीसह पाकीटात घालून सदरहू माहिती रजिष्टर पोष्टाने पाठविली असता त्या पाकीटावर "सदर मालक स्विकारत नाही सबब मूळ मालकास परत" असा पोस्टमनचा शेरा मारून सदरहू पाकीट परत आल्याचे जन माहिती अधिकारी यांनी समक्ष दाखविले. अपिलार्थी यांनी पैसे भरण्याच्या पत्रावर दिनांक २१/११/२००९ ची सही त्यांची असल्याबाबतचे मान्य केले. तसेच किती पाने व झोरॉक्सचा खर्च किती हे जन माहिती अधिकारी यांनी पत्रामध्ये सविस्तरपणे नमूद केलेले आहे. तसेच अपिलार्थी यांनी माहिती व्यक्तीशः हवी असल्याने माहिती स्विकारण्याचे उत्तरदायित्व त्यांच्यावर आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी यांनी सर्व माहिती त्यांना दाखविली व त्यांनी ज्या ठिकाणी खाडाखोड आहे त्या ठिकाणी सही (Attested) केली आहे असे दाखवून दिले व माहिती योग्यच आहे असे नमूद केले. यावर ती माहिती स्विकारण्याबाबत अपिलार्थी यांनी असे सांगितले की, एवढे ओझे मी घेऊन जाणेपेक्षा ती मला माझ्या घरी पोचवावी. तरी जन माहिती अधिकारी यांना आदेशित करण्यात येते की, हे आदेश प्राप्त होताच शिपायामार्फत ७ दिवसांत ही माहिती अपिलार्थी यांना सशुल्क उपलब्ध करून द्यावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी गट विकास अधिकारी तथा जन अपिलीय अधिकारी उपस्थित नसल्याने त्यांच्या अनुपस्थितीबाबत संबंधितांना समज देण्यासाठी या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे पाठवावी. तसेच तत्कालिन

अपील अधिकारी यांनी योग्यप्रकारे आदेश पारीत केलेले नाहीत याबाबीचीही नोंद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद व उपरोक्त विवेचनावरून असे आढळून येते की, अपिलार्थी यांनी व्यक्तीशः माहिती मागितली असल्याने ते प्राप्त करण्याची जबाबदारी अपिलार्थी यांच्यावर आहे. अपिलार्थी यांनी आज सुनावणीच्या दिवशी कोणतेही लेखी निवेदन दाखल केलेले नाही. अपिलार्थी यांनी पैसे भरण्यासाठी टाळाटाळ केली असल्याचे या प्रकरणी सिध्द होत आहे. तसेच अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या निर्णयात जन माहिती अधिकारी यांची चुक नसतांनाही विनामूल्य माहिती देण्याचे आदेशित केल्याचे दिसून येते. एकंदरीत जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी विहित वेळेमध्ये माहिती देण्याचा प्रयत्न केला असल्याचे स्पष्ट होत आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ केल्याचे दिसून येत नाही.

### अपील क्र.१०५/२०१०

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोग औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि. २१/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०५/११/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव यांच्याकडून सन १९९० ते ३१/१०/२००९ कालावधीतील ग्रामपंचायत हद्दीतील सिनेमागृह मालकांना देण्यात आलेल्या दाखल्याच्या फोटोप्रती वगैरे ६ मुद्दयांवर माहिती मागितली आहे. माहिती व्यक्तीशः हवी आहे असे मूळ अर्जात नमूद केले आहे. जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी नोंदणीकृत टपालाद्वारे त्यांचे पत्र दिनांक २७/११/२००९ नुसार अपिलार्थीच्या अर्जास प्रतिसाद देऊन, अपिलार्थीनी मागितलेली माहिती तयार असुन सदर माहितीपोटी रु.२४/- चा भरणा करण्याबाबत सविस्तरपणे कळविले. अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक ०५/१२/२००९ नुसार प्रदान होणारी माहिती अर्जाशी सुसंगत नाही असे कारण दर्शवून जन अपिलीय अधिकारी तथा

गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालय, कोपरगांव यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (कृषि), पंचायत समिती कोपरगांव यांनी या अपील अर्जावर दिनाक २५/०१/२०१० रोजी सुनावणी घेवून त्यांचे पत्र दिनांक २५/०१/२०१० नुसार आदेश पारित केले आहे. या निर्णयात असे नमूद आहे की, जन माहिती अधिकारी हे वेळेत हजर नव्हते उशिराने हजर झाले. अपिलार्थीचे म्हणणे की, ते शुल्क भरण्यास गेले असता योग्य माहिती प्राप्त होवू शकली नाही, हे अपिलीय अधिकारी यांनी मान्य करून जन माहिती अधिकारी यांनी ७ दिवसात अपिलार्थी यांना विनामूल्य माहिती पुरविणेबाबत आदेशित केले आणि अर्ज निकाली काढला. या आदेशास अनुसरुन जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १९/०१/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना माहिती पुरविली आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, सुनावणी वेळेत घेतली नाही, उशिरा घेतली व अद्याप माहिती प्राप्त झालेली नाही. तथापि जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, कोळपेवाडी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अधिनियमाच्या तरतूदीनुसार अपिलार्थी यांच्या मूळ अर्जास विहित मुदतीत प्रतिसाद देवून त्यांचे पत्र दिनांक २७/११/२००९ नुसार माहितीसाठी आवश्यक रक्कम रु. २४/- भरण्याबाबत अपिलार्थीना कळविण्यात आले आहे. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशानुसार अपिलार्थी यांना ग्रामपंचायत शिपायामार्फत दिनांक १९/०१/२०१० रोजी अपिलार्थी यांच्या घरी समक्ष माहिती घेवून पाठविले असता त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याबाबत शिपायाच्या जबाबाची प्रत त्यांनी हजर केली. यात असा जबाब आहे की, माहिती अधिकार अधिनियम अर्ज दिनांक २७/१०/२००९ नुसारची माहिती अपिलार्थी यांच्या घरी घेवून गेलो असता त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याने हा जबाब लिहून दिला आहे. तदूनंतर दिनांक २०/०१/२०१० चे पत्रानुसार सदरहू माहिती रजिस्टर पोष्टाने पाठविली असता त्या पाकीटावर "सदर मालक स्विकारत नाही सबब मूळ मालकास परत" असा पोस्टमनचा शेरा मारून सदरहू पाकीट परत आल्याचे जन माहिती अधिकारी यांनी समक्ष दाखविले. अशा प्रकारे अर्जदारास माहिती पोस्टाने पाठविली असता त्यांनी स्विकारली नाही. यावरुन जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये कोणतीही टाळाटाळ केल्याचे दिसून येत नाही. याउलट अपिलार्थी यांनीच वरील दोन प्रकरणांप्रमाणेच या प्रकरणी माहिती स्विकारण्यात टाळाटाळ केली आहे. तसेच माहिती

**व्यक्तीशः** हवी आहे असे नमूद करूनही माहिती घेण्याचे त्यांचे स्वतःवर असलेले उत्तरदायित्व त्यांनी न पाळता माहिती स्विकारलेली नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी गट विकास अधिकारी तथा जन अपिलीय अधिकारी उपस्थित नसल्याने त्यांच्या अनुपस्थितीबाबत संबंधितांना समज देण्यासाठी या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे पाठवावी. तसेच तत्कालिन अपिलीय अधिकारी यांनी योग्यप्रकारे आदेश पारीत केलेले नाहीत याबाबीचीही नोंद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद व उपरोक्त विवेचनावरुन असे आढळून येते की, अपिलार्थी यांनी व्यक्तीशः माहिती मागितली असल्याने ते प्राप्त करण्याची जबाबदारी अपिलार्थी यांच्यावर आहे. अपिलार्थी यांनी आज सुनावणीच्या दिवशी कोणतेही लेखी निवेदन दाखल केलेले नाही. आज रोजीही जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना माहिती देण्याची तयारी दर्शविली आहे. तथापि अपिलार्थीनी आता माहिती शिपायामार्फत घरी पाठविणेबाबत विनंती केली. जन माहिती अधिकारी यांना आदेशित करण्यात येते की, हे आदेश प्राप्त होताच ७ दिवसात अपिलार्थी यांना सशुल्क माहिती उपलब्ध करून द्यावी. एकंदरीत जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी विहित वेळेमध्ये माहिती देण्याचा प्रयत्न केला असल्याचे या प्रकरणी सिध्द होत आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ केल्याचे दिसून येत नाही.

### **अपील क्र.१०६/२०१०**

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोग औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि. २१/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०५/११/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव यांच्याकडून, जि.प. शाळा कोळपेवाडीच्या आवारातील ग्रामपंचायत मालकीच्या ३ खोल्या पाडण्यात आल्या त्याबाबत ग्रामपंचायतीमध्ये घेण्यात

आलेल्या मंजुरीच्या प्रती तसेच पाडण्यात आलेल्या खोल्यांची पत्रे, लाकूड, दगड व अन्य साहित्य कोठे ठेवले याबाबतच्या अहवालाच्या फोटोप्रती तसेच मुद्दा क्र.२ मध्ये अतिरिक्त वाया जाणा-या पाण्यासंबंधात व इतर मुद्द्यांबाबत एकुण ३ मुद्द्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. माहिती व्यक्तीशः हवी आहे असे मूळ अर्जात नमूद केले आहे. जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी नोंदणीकृत टपालाद्वारे त्यांचे पत्र दिनांक २७/११/२००९ नुसार अपिलार्थीच्या अर्जास प्रतिसाद देऊन, अपिलार्थीनी मागितलेली माहिती तयार असुन सदर माहितीपोटी रु.६६/- चा भरणा करण्याबाबत सविस्तरपणे कळविले. या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक ०५/१२/२००९ नुसार प्रदान होणारी माहिती अर्जाशी सुसंगत नाही, दिशाभूल करणारी आहे असे कारण दर्शवून जन अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालय, कोपरगांव यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (कृषि), पंचायत समिती कोपरगांव यांनी त्यांचा आदेश दिनाक ३०/०१/२०१० नुसार अपिलार्थीना १५ दिवसात परिपूर्ण माहिती विनाशुल्क देण्यात यावी असे आदेशित केले. अपिलार्थी यांनी, शुल्क भरण्यास तयार असुनही माहिती प्राप्त नाही. तसेच गट विकास अधिकारी यांनी आदेश देवूनही माहिती देण्यास नकार दिल्याचे कारण दर्शवून आयोगाकडे द्वितीय अपील केले आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी अर्जाप्रमाणे माहिती नसल्याने स्विकारली नसल्याचा युक्तीवाद केला. तसेच शाळेच्या खोल्या पाडल्यानंतरची पत्रे, लाकूड, दगड वगैरे साहित्य अनधिकृतरित्या वापरलेल्या संबंधितांवर त्यांना कारवाई करून हवी आहे अशी अपिलार्थीची अपेक्षा दिसली. जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, कोळपेवाडी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अधिनियमाच्या तरतूदीनुसार अपिलार्थी यांच्या मूळ अर्जास विहित मुदतीत प्रतिसाद देवून त्यांचे पत्र दिनांक २७/११/२००९ नुसार माहितीसाठी आवश्यक रक्कम रु. ६६/- भरण्याबाबत अपिलार्थीना कळविण्यात आले आहे. तसेच प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशानुसार अपिलार्थी यांना ग्रामपंचायत शिपायामार्फत दिनांक १५/०२/२०१० रोजी अपिलार्थी यांच्या घरी समक्ष माहिती घेवून पाठविले असता त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याबाबत शिपायाच्या जबाबाची प्रत त्यांनी हजर केली. यात असा जबाब आहे की, माहिती अधिकार अधिनियम अर्ज दिनांक २७/१०/२००९ नुसारची माहिती

अपिलार्थी यांच्या घरी घेवून गेलो असता त्यांनी सदरची माहिती स्विकारली नसल्याने हा जबाब लिहून दिला आहे. तदनंतर सदरहू माहिती रजिष्टर पोष्टाने पाठविली असता त्या पाकीटावर "Refused returned to sender" असा दिनांक १६/१२/२०१० चा पोस्टमनचा शेरा मारुन सदरहू पाकीट परत आल्याचे जन माहिती अधिकारी यांनी समक्ष दाखविले. अशा प्रकारे अपिलार्थीस माहिती पोस्टाने पाठविली असता त्यांनी स्विकारली नाही. आज सुनावणीच्या दिवशी २४ पृष्ठांची माहिती अपिलार्थी यांना दाखविली असता मुद्दा क्र.१ बाबतची माहिती योग्य नाही असे ते म्हणाले. याबाबत मुद्दा क्र.१ मध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी असे स्पष्ट केले की, जि.प.शाळा कोळपेवाडीच्या आवारात ३ खोल्या पाडण्यात आल्या बाबत ग्रामपंचायतीमध्ये घेण्यात आलेल्या मंजुरीची प्रत तसेच पाडण्यात आलेल्या खोल्यांची पत्रे, लाकूड, दगड व अन्य साहित्य कोठे ठेवण्यात आले याबाबतच्या संपूर्ण अहवालाच्या फोटो प्रती व अन्य वरिष्ठ प्रशासनाच्या परवानगीबाबतचे दाखले हे मुख्याध्यापक, जि.प.प्राथमिक शाळा कोळपेवाडी यांच्याशी संबंधित असल्याने अर्ज त्यांच्याकडे वर्ग करण्यात आला व सदरची माहिती त्यांच्याकडून प्राप्त करून घेण्यात यावी. याबाबत अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी यांनी अशी माहिती दिली की, सर्व शिक्षा अभियानाअंतर्गत ३ प्रकारची अनुदाने गट शिक्षणाधिकारी प्राथमिक यांच्याकडून ग्राम शिक्षण समितीकडे देण्यात येतात. या समितीचे अध्यक्ष हे सरपंच असुन सचिव हे मुख्याध्यापक असतात व ही कामे समितीच्या संमतीने करण्यात येतात. अपिलार्थी यांनी असा खुलासा केला की, मुख्याध्यापक, जिल्हा परिषद, कोळपेवाडी यांनी त्यांना असे कळविले आहे की, ग्रामपंचायत मधील खोल्या पाडण्याबाबतचा ठराव क्र.६ दिनांक २८/०४/२००६ ची प्रत पाठविली आहे, तसेच शाळेच्या आवारात काही दगड पडले आहेत तसेच काही लाकडे व पत्रे जुन्या केंद्र प्रमुख कार्यालयात आहेत, ३ खोल्यांची २२ पत्रे होती परंतु ती पत्रे ग्राम शिक्षण समितीचे अध्यक्षांचे पती बाबासाहेब कोळसे यांनी नेल्याचे सर्व शिक्षकांनी सांगितल्याचे त्यांचे पत्रात नमूद केले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद व उपरोक्त विवेचनावरून असे आढळून येते की, मुद्दा क्र.१ बाबत अपिलार्थी यांनी मुख्याध्यापक, जिल्हा परिषद, प्राथमिक शाळा, कोळपेवाडी यांच्याकडून त्यांना आवश्यक असलेली माहिती प्राप्त झाली आहे. तसेच ग्राम शिक्षण समितीचे सचिव हे मुख्याध्यापक

असल्याने व जन माहिती अधिकारी यांनी खुलासा केल्याप्रमाणे हे काम मुख्याध्यापक यांच्या अखत्यारित असल्याने मुख्याध्यापक हे त्या त्या जि.प. शाळेचे जन माहिती अधिकारी असतात. त्यामुळे या मुद्दा क्र.१ बाबतची माहिती अपिलार्थी यांना प्राप्त झाल्याचे आढळून येते. तसेच मुद्दा क्र. २ व ३ बाबत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे विहित वेळेत माहिती देण्यासाठी प्रयत्न केलेले आहेत. अपिलार्थी यांनी व्यक्तीशः माहिती मागितली असल्याने ते प्राप्त करण्याची जबाबदारी अपिलार्थी यांच्यावर आहे. एकंदरीत जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, कोळपेवाडी यांनी विहित वेळेमध्ये माहिती देण्याचा प्रयत्न केला असल्याचे स्पष्ट हात आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ केल्याचे दिसून येत नाही.

या परिस्थितीत अपिलार्थीची चारही अपिले निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

### आदेश

अपील क्रमांक १०३/२०१०, १०४/२०१०, १०५/२०१० व १०६/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

( मा. हि. शहा )  
राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री. दिलीपराव नायकू थोरात, रा. मु.पो.कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत कोळेपवाडी, ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, कोपरगांव, ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
५. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१०८ /२०१०  
दिनांक :- २१.१२.२०१०

श्री. अंतोन शामसुंदर गायकवाड,  
रा. नागापूर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता. जि. अहमदनगर

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

### विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा  
तहसीलदार(महसूल) व उपचिटणीस गृह शाखा,  
जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर.
२. जनअपिलार्य अधिकारी तथा  
निवासी उपजिल्हाधिकारी,  
जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर.
- : प्रतिवादी : प्रतिनिधी  
उपस्थित
- : उपस्थित

### निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे  
दि. १५ /०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ कलम ६(१) प्रमाणे त्यांचा अर्ज  
दि. ११/०८/२००९ अन्वये जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांचेकडून त्यांचे स्वतःचे दि.  
०७/०८/२००९ रोजीच्या अर्जावर काय कार्यवाही केली याची माहिती, अपिलार्थी यांचे प्लॉट व  
समोरील रस्त्यावरील अतिक्रमणाबाबतच्या अर्जाची चौकशी, मोजमाप करून योग्य ती कार्यवाही  
करून गुन्हे दाखल करण्याबाबत माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा  
तहसीलदार (महसूल), जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दि. ३०/१०/२००९  
नुसार अपिलार्थी यांना असे कळविले आहे की, दि. ०७/०८/२००९ रोजीचा अर्ज त्यांचे  
कार्यालयाकडील पत्र दि. ०७/०९/२००९ अन्वये तहसीलदार, शेवगाव यांचेकडे कार्यवाहीसाठी  
पाठविण्यात आला आहे. अपिलार्थी यांनी माहिती अपूर्ण मिळाली असे कारण दर्शवून त्यांचा  
अर्ज दि. २६/११/२००९ अन्वये अपीलीय अधिकारी तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी, अहमदनगर

यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपीलीय अधिकारी तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांनी या अपील अर्जाची सुनावणी दि. ०९/१२/२००९ रोजी ठेवली व सुनावणी नंतर दि. १४/१२/२००९ चे पत्रान्वये त्यांनी आदेश निर्गमित करून अपील फेटाळून लावले. या निर्णयात असे नमूद केले आहे की, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे कार्यालयात जी माहिती उपलब्ध होती ती माहिती अपीलार्थी यांना पुरविलेली आहे. या प्रथम अपील अर्जावरील सुनावणीच्या वेळी अपीलकर्ता उपस्थित होते, त्यांना अशी माहिती देण्यात आली की, अर्जदाराच्या दि. ०७/०८/२००९ रोजी सादर केलेला अर्ज तहसीलदार (महसूल) शाखेकडे दि. २०/०८/२००९ रोजी वर्ग झालेला आहे. हा अर्ज तहसीलदार(महसूल) यांनी त्यांचे पत्र दि. ०७/०९/२००९ अन्वये तहसीलदार, शेवगाव यांचेकडे उचित कार्यवाहीस्तव पाठविण्यात आलेला आहे व ही माहिती अर्जदारास पत्र दि. ३०/१०/२००९ अन्वये पुरविण्यात आलेली आहे. त्यामुळे माहिती अपूर्ण आहे या अपीलकर्त्याच्या म्हणण्यात तथ्य नसल्याने अपील फेटाळण्यात आले. अपीलार्थी यांनी दि. १५/०१/२०१० रोजी आयोगाकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपीलात अपुरी माहिती दिली असे कारण नमूद केले आहे.

आज सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी हे अनुपस्थित आहेत. त्यामुळे त्यांचा माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ कलम १९(३) नुसार आयोगाकडे प्राप्त झालेला अपील अर्ज हाच त्यांचा युक्तिवाद गृहित धरून सुनावणी पुढे घेण्यात आली. जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांचे वतीने विद्यमान निवासी उप जिल्हाधिकारी आज सुनावणीच्या वेळी हजर आहेत. त्यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपीलार्थी यांनी मौजे खानापुर ता. शेवगाव येथील प्लॉट व रस्त्यावरील अतिक्रमणाबाबत दि. ०७/०८/२००९ रोजीच्या दिलेल्या अर्जाबाबत काय कार्यवाही करण्यात आली याबाबत सविस्तर चौकशी करून अहवाल सादर करण्यासाठी तहसीलदार, शेवगाव यांना त्यांचे कार्यालयाकडील पत्र दि. ०७/०९/२००९ अन्वये कळविण्यात आलेले आहे. अशा प्रकारे अपीलार्थी यांना त्यांच्या मूळ माहितीच्या अर्जानुसार जी कार्यवाही अपेक्षित होती ती कार्यवाही करण्यात आली आहे, त्यामुळे अपील निकाली काढावे अशी विनंती त्यांनी केली.

निवासी उप जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांनी पुढे अशीही माहिती दिली की, खानापूर

येथील ग्रामपंचायत हड्डीमध्ये पुनर्वसनातील प्लॉटपैकी प्लॉट क्र. १३९, १४० अर्जदार यांनी खरेदी केले आहेत. या प्लॉट्समोर प्लॉट क्र. १५०/१५२ चे मालक यांनी रस्त्यावर व प्लॉटवर अतिक्रमण केले आहे व सदरचे अतिक्रमण काढण्याबाबतचा हा अर्ज आहे. अतिक्रमण काढण्याचे अधिकार मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ नुसार सरपंच, ग्रामपंचायत/जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना आहेत. त्यामुळे तहसीलदार, शेवगाव यांनी त्यांचेकडील पत्र दि. १९/०१/२०१० नुसार गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, शेवगाव यांना सदरचे अतिक्रमण काढण्यासंदर्भात पुढील योग्य ती कार्यवाही करण्याबाबत कळविले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, जन अपिलीय अधिकारी तथा निवासी उप जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांनी केलेला युक्तिवाद पाहता असे निर्दर्शनास येते की, अर्जदार यांनी माहितीचे अधिकारात त्यांचे अगोदर दिलेल्या अर्जावर काय कार्यवाही केली याबाबत माहितीची मागणी केली आहे त्यानुसार त्यांना माहिती पुरविण्यात आलेली आहे. तथापि अपिलार्थीनी द्वितीय अपिलात नमूद केल्याप्रमाणे त्यांना माहिती अपूर्ण मिळाली हे त्यांचे म्हणणे योग्य नाही. या पार्श्वभूमीवर अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

### आदेश

१. अपील क्रमांक १०८/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

( मा. हि. शहा )  
राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक.

प्रतः-

१. श्री. अंतोन शामसुंदर गायकवाड, रा. नागापूर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता. जि. अहमदनगर
२. जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार(महसूल) व उपचिटणीस गृह शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१११ /२०१०  
दिनांक :- २१.१२.२०१०

श्री. अंतोन शामसुंदर गायकवाड, : अपिलार्थी : अनुपस्थित  
रा. नागापूर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता. जि. अहमदनगर

**विरुद्ध**

- |   |                        |                        |
|---|------------------------|------------------------|
| १. जन माहिती अधिकारी तथा<br>उपविभागीय पोलीस अधिकारी,<br>शेवगाव, जि.अहमदनगर. | : प्रतिवादी            | : प्रतिनिधी<br>उपस्थित |
| २. जनअपिलीय अधिकारी तथा<br>अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर,<br>जि.अहमदनगर.       | : प्रतिनिधी<br>उपस्थित |                        |

**निर्णय**

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि.

२५/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी त्याचा मूळ अर्ज दि. २९/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलीस अधिकारी, शेवगाव, अहमदनगर यांचेकडून दि. ०९/०७/२००९ च्या अपिलार्थीच्या अर्जाची पुनश्च चौकशी बाबत जन अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांचे पत्रानुसार काय कारवाई केली याबाबतची माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा पोलिस निरीक्षक, पो.स्टे. शेवगाव यांनी त्यांचे पत्र दि. ३०/११/२००९ नुसार अपीलार्थीच्या अर्जास प्रथम प्रतिसाद देवून दि. ०९/०७/२००९ च्या अर्जाची चौकशी चालू असल्याबाबत अपीलार्थीना माहिती पुरविली. या पत्रात असेही नमूद आहे की, अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांचेकडील अपील निर्णयानुसार फेरचौकशीचे आदेश पोलीस निरीक्षक शेवगांव यांना दिले आहेत. दरम्यानच्या काळात अपीलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज

दि. २६/११/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलीस अधिक्षक, अहमदनगर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी यांचे तर्फ पोलीस उपनिरिक्षक, शेवगाव हे हजर आहेत. त्यांनी असा युक्तिवाद केला की, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि. ३०/११/२००९ नुसार अपीलार्थी यांना माहिती पुरवली आहे. हे पत्र त्यांनी यू.पी.सी. ने पाठविले असून त्या प्रित्यर्थ त्यांनी पोस्टाच्या दाखल्याची प्रत दाखल केली. ही माहिती पुरविली तेव्हा दिनांक ०९/०७/२००९ रोजीच्या अपिलार्थीच्या तक्रार अर्जाची चौकशी चालू होती. तक्रार अर्जाची चौकशी पूर्ण झाल्यानंतर केलेल्या कारवाईची माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि. ३१/०१/२०१० अन्वये पुरविली आहे. हे पत्र रजिस्टर्ड पोस्टाने पाठविले असून पोस्टाच्या पोहोच पावतीची झेरॉक्स आज रोजी दाखल करत आहे असे सांगितले. या दि. ३१/०१/२०१० च्या पत्रात नमूद केल्याप्रमाणे अपीलार्थी यांच्या दि. ०९/०७/२००९ रोजीच्या अर्जाच्या अनुषंगाने शेवगाव पोलीस स्टेशन गु.र.नं. ०७/१० भा.द.वि. कलम ३२३,५०४,५०६,३४ व अ.जा. अ.ज. क. ३(१)१० प्रमाणे दि. २२/०१/२०१० रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

अपीलार्थीच्या प्रथम अपील अर्जावर जन अपीलय अधिकारी तथा अपर पोलीस अधिक्षक, अहमदनगर यांनी दि. ०९/१२/२००९ रोजी सुनावणी घेवून त्यांचे पत्र दि. १४/१२/२००९ नुसार आदेश पारित केले आहेत. या निर्णयावरुन असे दिसून येते की, त्यावेळी अपिलार्थी यांनी पत्र दिनांक ३०/११/२००९ अन्वये माहिती मिळाल्याचे मान्य केले. तथापि चौकशी पूर्ण झाल्यानंतर अपेक्षिलेली माहिती मिळाली अशी विनंती केली. जन अपिलीय अधिकारी यांनी असे आदेशित केले की, अर्जाची चौकशी पूर्ण झाल्यानंतर, अपेक्षिलेली माहिती अपिलार्थी यांना विनाविलंब पुरवावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी अनुपस्थित आहेत. तथापी त्यांनी आयोगाकडे कलम १९(३) अन्वये केलेला अर्ज हाच त्यांचा युक्तिवाद मानून सुनावणी घेण्यात आली. आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व जन माहिती अधिकारी यांच्या प्रतिनिधीचा युक्तिवाद इ. बाबी विचारात घेता अपिलार्थी यांनी त्यांचे दि. २१/०१/२०१० रोजीचे पत्राद्वारे आयोगाकडे अपील केले आहे (दिनांक २५/०१/२०१० रोजी दाखल) व या अपील

अर्जात असे नमूद केले आहे की, त्यांचे दि. ०९/०७/२००९ रोजीच्या अर्जावरील फेरचौकशीची कारवाई झालेली नसून (प्रथम अपीलीय अधिकारी यांच्या निर्णयानुसार) माहिती मिळाली नाही म्हणून अपील दाखल करण्यात येत आहे. उपविभागीय पोलीस अधिकारी, शेवगाव उपविभाग यांचेकडील पत्र दि. ३१/०१/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना गुन्हा दाखल झाल्याचे कळविण्यात आले आहे. म्हणजे हे पत्र प्राप्त होण्याअगोदर द्वितीय अपील केल्याचे दिसून येते. अपिलार्थी यांच्या तक्रार अर्जावरील कारवाई पूर्ण झाली आहे आणि जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमातील तरतुदीनुसार विहीत वेळेत प्रथम प्रतिसाद देऊन उपलब्ध माहिती पुरविलेली असल्यामुळे अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

### आदेश

अपील क्रमांक १११/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

( मा. हि. शहा )  
राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री. अंतोन शामसुंदर गायकवाड, रा. नागापूर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता. जि. अहमदनगर
२. जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलीस अधिकारी, शेवगाव, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१०२  
दिनांक २१-१२-२०१०

१ श्री देशमुख मोईन अब्दूल लतीफ  
घर क्र.१०/८, गजानन हौसिंग सोसायटी (जुना मुकुंदनगर),  
औरंगाबाद रोड, अहमदनगर, जि.अहमदनगर.

अपिलार्थी : उपस्थित

१ जन माहिती अधिकारी तथा  
निवासी नायब तहसिलदार,  
तहसिल कार्यालय, नेवासा, जि.अहमदनगर  
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा  
तहसिलदार, नेवासा, जि.अहमदनगर

: प्रतिवादी : उपस्थित

: अनुपस्थित

### **विरुद्ध**

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोग औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २७/०१/२०१० रोजी फेर दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) नुसार त्यांचा अर्ज दि. २४/०९/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी, तहसिलदार कचेरी, नेवासा, जि.अहमदनगर यांचेकडे भानसहिवरे, ता.नेवासा येथील गट नं.३१६/३१७ च्या एन.ए.प्रक्रियेबाबतची एकुण ९ मुद्यांवर माहिती मागविली आहे.

अपिलार्थी यांना माहिती प्राप्त न झाल्याने त्यांचा अर्ज दिनांक २३/१०/२००९ नुसार जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, नेवासा यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. उपलब्ध कागदपत्रांवरून प्रथम अपिलाची सुनावणी झाल्याचे अथवा आदेश निर्गमित केल्याचे दिसून येत नाही. आज सुनावणीचे दिवशी जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, नेवासा हे उपस्थित नाहीत.

आज सुनावणीचे दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा (विद्यमान) यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीस सुनावणीसाठी कळविण्यांत आले होते. तथापी अपिलार्थी सुनावणीसाठी हजर राहिले नाहीत, त्यामुळे अपिलावर सुनावणी घेण्यात आली नाही. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९(१) नुसार अपिलीय अधिकारी यांनी

सुनावणी घेवून सविस्तर विवेचन नमूद करून आदेश निर्गमित करणे आवश्यक आहे. तहसिलदार, नेवासा यांनी अधिनियमाच्या या कलमाचे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे याबाबत त्यांचेवर प्रशासकीय कार्यवाही करणेसाठी जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना शिफारस करण्यांत येत आहे. यासाठी या निर्णयाची एक प्रत जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना देण्यांत यावी. तसेच आज सुनावणीचे दिवशी तहसिलदार, नेवासा हे त्यांची बाजू मांडण्यासाठी अनुपस्थित असल्याने त्याबाबतही जिल्हाधिकारी यांनी संबंधीतांना समज देण्याबाबत शिफारस करण्यांत येत आहे. आज सुनावणीचे दिवशी अपिलार्थी यांनी माहितीची मागणी कायम ठेवून माहिती वेळेत प्राप्त न झाल्याने तत्कालीन जनमाहिती अधिकारी यांना दंड लावण्याची मागणी केली.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यांत आलेली कागदपत्रे तसेच उपरोक्त विवेचनावरून असे दिसून येते की, अपिलार्थीना विहित वेळेत माहिती मिळाली नाही, तसेच आजही माहिती मिळालेली नाही. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, अपिलार्थी यांनी त्यांचे मूळ अर्जान्वये मागणी केलेली माहिती त्यांना १५ दिवसांत विनामूल्य रजिष्टर पोहचदेय टपालाद्वारे पाठवावी. जनमाहिती अधिकारी तथा तत्कालिन निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा यांनी अपिलार्थीना माहिती न देवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ७(१) चे उल्लंघन केले असल्याने ते अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र होत आहेत. त्यामुळे तत्कालीन निवासी नायब तहसिलदार यांचेवर रु.२५०००/- (रूपये पंचवीस हजार मात्र) शास्ती का लावण्यात येवू नये याबाबतचा खुलासा त्यांनी आयोगाकडे ३० दिवसात करावा. विहित मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

उपरोक्त विवेचनावरून अपील अंशता मान्य करण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

### आदेश

१. अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा यांनी अपिलार्थीनी त्यांच्या मूळ अर्जान्वये मागणी केलेली माहिती त्यांना विनामूल्य रजिष्टर पोहच देय टपालाने १५ दिवसांत द्यावी.
३. जनमाहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा यांनी अपिलार्थीला माहिती न देवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५च्या तरतूदींचे उल्लंघन केले आहे, त्यामुळे ते

अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र आहेत. तत्कालीन निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा यांना, रु.२५०००/- (रुपये पंचवीस हजार मात्र) इतकी शास्ती का लावण्यात येवू नये याबाबतचा खुलासा आयोगास ३० दिवसात सादर करण्यात यावा. विहित मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काहीही म्हणणे नाही असे गृहीत धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

नाशिक

दिनांक २१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री देशमुख मोईन अब्दूल लतीफ, घर नं.१०/८, गजानन हौसिंग सोसायटी (जुना मुकूंदनगर), औरंगाबाद रोड, अहमदनगर, जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा, जि.अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, नेवासा, जि.अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार  
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१०७  
दिनांक २१-१२-२०१०

१ श्री.दिलीप नायकू थोरात,  
मु.पो.कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर

अपिलार्थी : उपस्थित

**विरुद्ध**

- |  |                       |
|--|-----------------------|
| १ जन माहिती अधिकारी तथा<br>सहायक जिल्हा पुरवठा अधिकारी,<br>अहमदनगर, जि.अहमदनगर | : प्रतिवादी : उपस्थित |
| २ जन अपिलीय अधिकारी तथा<br>जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर<br>जि.अहमदनगर        | : अनुपस्थित           |

**निर्णय**

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २१/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) नुसार त्यांचा अर्ज दि. ०५/११/२००९ अन्वये जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर यांचेकडून भारत गॅस पुरवठा गैरव्यवहाराबाबत माहिती मागविली आहे. या अर्जात त्यांनी कोपरगांव शहरात भारत गॅस वितरण व्यवस्था प्रणालीत गैरव्यवहार होत असल्याबद्दल अपिलार्थीचे दिनांक १०/१०/२००९ चे फॅक्स पत्र व दिनांक २३/१/२००९ चे पत्र या तक्रार पत्रांवर केलेल्या कार्यवाहीच्या अहवालाच्या फोटोप्रती मागितल्या आहेत. ही माहिती टपालाद्वारे यु.पी.सी. अथवा रजिष्टर्ड पोष्टाने पाहिजे असल्याचे अर्जात नमूद केले आहे. जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ६/११/२००९ नुसार सहायक व्यवस्थापक (विक्री) तथा विक्री अधिकारी, भारत पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लि., माळेगांव एम.आय.डी.सी. सिन्हर, जि.नाशिक यांना अपिलार्थीच्या दिनांक १०/१०/२००९ व २३/१०/२००९ च्या तक्रार अर्जाच्या छायांकीत प्रती जोडून तक्रारीत नमूद केलेल्या गॅस वितरकाची मुद्देनिहाय सखोल चौकशी करावी व चौकशीअंती वितरक दोषी आढळून येत असल्यास गॅस कंट्रोल ऑर्डर २००० तसेच Marketing Discipline Guidelines नुसार दंडात्मक कारवाई करावी तसेच केलेल्या कार्यवाहीबाबत अर्जदार व जिल्हा पुरवठा अधिकारी,

अहमदनगर यांना अवगत करावे असे सूचवून या पत्राची प्रत अपिलार्थीना देण्यात आली. जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १२/११/२००९ नुसार अपिलार्थीच्या अर्जास प्रथम प्रतिसाद देवून असे कळविले की, आपले संबंधीत तक्रार अर्जावर कार्यवाही करण्यात आलेली असून त्या कार्यवाहीचे पत्राची झेरॉक्स प्रत संबंधीतांस त्या पत्राबरोबर जोडून पाठविण्यात आली. या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक ५/१२/२००९ नुसार जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर यांचेकडे प्रथम अपिल दाखल केले. अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर यांनी या अपील अर्जाचे अनुषंगाने त्यांचे पत्र दिनांक १७/१२/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना कळविले की, तांत्रिक बाबींमुळे त्यांचा अपील अर्ज दाखल करणेस पात्र ठरत नाही, सबब त्यांचा अपील अर्ज नामंजूर करण्यात येत आहे. अपिलीय अधिकारी यांनी प्रथम अपिलाचे संदर्भात सुनावणी के क्वा घेतली हे समजून येत नाही. तसेच माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या कलम १९(१) नुसार विहित कालावधीत कारणमिमांसा नमूद करून आदेश पारित करणे आवश्यक असतांना तसे केले नाही. त्यामुळे तत्कालीन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियमातील तरतूदींचे उल्लंघन केले आहे. वर नमूद अपिलीय अधिकारी यांचे दिनांक १७/१२/२००९ चे अपिलार्थीना उद्देशून लिहिलेले पत्रही स्पष्ट नाही. यासाठी जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, तत्कालीन जिल्हा पुरवठा अधिकारी श्री. गुलाबराव खरात यांचेवर यथायोग्य प्रशासकीय कार्यवाही करावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक जिल्हा पुरवठा अधिकारी उपस्थित आहेत. त्यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी मागणी केल्याप्रमाणे त्यांचे तक्रार अर्जाविषयी सद्यस्थिती, अपिलार्थी यांना माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतूदीनुसार, विहित वेळेत कळविण्यात आली आहे. सदरची तक्रार ही भारत पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लि. यांचे कार्यक्षेत्रातील आहे. विक्री अधिकारी, भारत पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लि. यांचेकडून काय कार्यवाही करण्यात आली, याचा अहवाल प्राप्त न झाल्याने दिनांक १४/१२/२०१० अन्वये परत स्मरणपत्र देण्यात आल्याचे सांगितले. अपिलार्थीचा असा युक्तीवाद आहे की, जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अहमदनगर यांनी तक्रारीवर कार्यवाही करावी. या अनुषंगाने जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी त्यांचे युक्तीवादादरम्यान, भारत सरकार पेट्रोलियम व नैसर्गिक गॅस मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी भारताचे राजपत्र दिनांक २६/४/२००० मध्ये प्रकाशित केलेल्या आदेशाची प्रत दाखल केली. यामध्ये कलम १३(१) मध्ये गव्हर्नमेन्ट ऑफिल कंपनीचा Sales Officers पेक्षा कमी दर्जाचा नसेल असा अधिकारी पोटकलम A,B,C मध्ये नमूद केलेल्या बाबींविषयी कार्यवाही करू शकतात असे नमूद केले. तसेच जन माहिती अधिकारी यांनी

LPG Marketing Discipline Guidelines-२००९ ची प्रत दाखल केली. यानुसार ऑर्डर कंपनीला विविध अनियमितताबाबत दंड करण्याचे अधिकार दिलेले आहेत. तथापि त्याखालील टिप मध्ये असेही नमूद आहे की, In case of malpractice/irregularity detected prima facia by various authorities central/state Govt., action under LPG MDG by oil companies will be taken on receipt of advice about the details of the case from concerned central/state Government.

उपरोक्त विवेचन तसेच अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा वर नमूद युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना त्यांचे तक्रार अर्जावरील कारवाईबद्दल केलेल्या कार्यवाहीची माहिती, माहिती अधिकार अधिनियमाच्य तरतूदीनुसार विहित मुदतीत कळविली आहे. आता प्रश्न उरतो तो की, तक्रारीवर कार्यवाही करण्यांचे अधिकार भारत पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लि. च्या विक्री अधिका-यास आहेत की जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी चौकशी करून भारत पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लि. यांना Advice (सल्ला) द्यावयाचा आहे. तक्रारीवर कार्यवाही करण्याचे अधिकार कोणास आहेत, ही बाब जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांचे कार्यकक्षेत येते. अपिलार्थी यांनी याबाबत आवश्यक वाटल्यास जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांचेकडे स्वतंत्र अर्ज दाखल करावा, कारण ही बाब आयोगाच्या अखत्यारीतील नाही.

उपरोक्त विवेचन पाहता अपील निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यांत येत आहे.

### आदेश

१. अपील क्र.१०७/२०१० निकाली काढण्यांत येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,  
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री.दिलीप नायकू थोरात, मु.पो.कोळपेवाडी, ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर
- २ जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

